

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA U DJELATNOSTI TRGOVINE NA VELIKO FARMACEUTSKIM PROIZVODIMA

Križić, Nada

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:953197>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-26**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA U
DJELATNOSTI TRGOVINE NA VELIKO
FARMACEUTSKIM PROIZVODIMA**

Mentor:

mr. Ivana Perica

Student:

Nada Križić

Split, rujan, 2021.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	4
1.1. Definicija problema.....	4
1.2. Cilj rada.....	4
1.3. Metode rada.....	4
1.4. Struktura rada.....	5
2. FINACIJSKO IZVJEŠTAVANJE PODUZETNIKA U HRVATSKOJ....	6
2.1. Zakonski okvir financijskog izvještavanja u Hrvatskoj.....	6
2.2. Temeljni financijski izvještaji.....	7
2.2.1. Bilanca.....	8
2.2.2. Račun dobiti i gubitka.....	10
2.2.3. Izvještaj o promjenama kapitala.....	11
2.2.4. Izvještaj o novčanom toku.....	11
2.2.5. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.....	12
2.2.6. Bilješke uz financijske izvještaje.....	13
3. POJAM I ANALIZA GODIŠNJIH FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	14
3.1. Horizontalna analiza.....	14
3.2. Vertikalna analiza.....	15
3.3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja.....	15
3.3.1. Pokazatelji likvidnosti.....	16
3.3.2. Pokazatelji zaduženosti.....	17

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti.....	18
3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	19
3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti.....	20
4. ANALIZA GODIŠNJIH FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA MEDIKA D.D. I JGL D.D. IZ DJELATNOSTI TRGOVINE NA VELIKO FARMACEUTSKIM PROIZVODIMA.....	23
4.1. Općenito o poduzeću Medika d.d.....	23
4.2. Općenito o poduzeću Jgl d.d.....	23
4.3. Horizontalna analiza poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.....	24
4.3.1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Medika d.d.....	24
4.3.2. Horizontalna analiza bilance poduzeća Jgl d.d.....	25
4.3.3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d.....	26
4.3.4. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d.....	27
4.4. Vertikalna analiza poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.....	27
4.4.1. Vertikalna analiza bilance poduzeća Medika d.d.....	28
4.4.2. Vertikalna analiza bilance poduzeća Jgl d.d.....	29
4.4.3. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d.....	29
4.4.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d.....	30
4.5. Komparativna financijska analiza poslovanja poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. putem financijskih pokazatelja.....	31
5. ZAKLJUČAK.....	38
LITERATURA.....	39
POPIS TABLICA.....	40

SAŽETAK.....41

SUMMARY.....41

1. UVOD

Završni rad u uvodu definira problem rada, cilj rada, istraživačke metode koje se koriste prilikom istraživanja rada, te struktura rada.

1.1 Definicija problema

Kako bi utvrdili financijski položaj poduzeća, te njihovo sadašnje poslovanje, potrebno je provesti analizu financijskih izvještaja. Kod istraživanja završnog rada problem je analiza i uspješnost poslovanja poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.

1.2 Cilj rada

Na temelju opisanog problema možemo definirati cilj istraživanja završnog rada. Cilj ovog rada je razjasniti financijska izvješća, te analizom godišnjih financijskih izvještaja ocijeniti uspješnost poslovanja poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.

1.3. Metode istraživanja

Izradom ovog završnog rada, kako bi se provela što detaljnija analiza korištene su:

- „Metoda analize“ – raščlanjuje složene pojmove i zaključke na jednostavnije sastavne dijelove i elemente
- „Metoda deskripcije“ – postupak jednostavnog opisivanja elemenata cjeline
- „Metoda sinteze“ – postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem sinteze jednostavnih zaključaka u složenije
- „Metoda komparacije“ – postupak utvrđivanja istih ili sličnih pojava ili procesa, odnosno utvrđivanja sličnosti ili razlike među njima
- „Metoda kompilacije“ – postupak preuzimanja spoznaja, rezultata i stavova koji su rezultat tuđih znanstveno-istraživačkih radova.

1.4. Struktura rada

Ovaj završni rad sastoji se od pet poglavlja uključujući uvod i zaključak.

U uvodnom dijelu definira se problem istraživanja rada, koji su ciljevi rada, metode koje će se koristiti prilikom izrade, te je definirana struktura rada.

U drugom dijelu rada predstavlja se zakonska regulativa „financijskog izvještavanja“ u Hrvatskoj, te su detaljnije objašnjeni „financijski izvještaji“ bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanom toku te izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

U trećem dijelu rada objašnjene su horizontalna, vertikalna te analiza pomoću financijskih pokazatelja.

U četvrtom dijelu rada koji se temelji na empirijskom istraživanju prikazana je analiza poslovanja na temelju dva poduzeća istih djelatnosti. Usporediti će se i analizirati „financijski izvještaji“ poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. putem horizontalne, vertikalne i analize putem financijskih pokazatelja.

U petom dijelu rada, doneseni su zaključci o financijskoj analizi na primjeru poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.

2. FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE PODUZETNIKA U HRVATSKOJ

2.1. Zakonski okvir financijskog izvještavanja u Hrvatskoj

„Financijsko izvještavanje poduzetnika u Hrvatskoj regulirano je Zakonom o računovodstvu (ZOR). Njime se uređuje računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.“¹

Poduzetnici se razlikuju na temelju sljedećih pokazatelja:²

- iznos ukupne aktive
- iznos prihoda
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.

U mikro poduzetnike spadaju „oni poduzetnici koji ne prelaze granične pokazatelje u dva od tri sljedeća uvjeta“:

- ukupna aktiva 2.600.000,00 kuna
- prihod 5.200.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 10 radnika.

U male poduzetnike spadaju „oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od tri sljedeća uvjeta“:

- ukupna aktiva 30.000.000,00 kuna
- prihod 60.000.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 50 radnika.

¹ Narodne novine, (2015.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78/15, čl.1

² Narodne novine, (2015.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78/15, čl.5

U srednje poduzetnike spadaju „oni koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od tri sljedeća uvjeta“:

- ukupna aktiva 150.000.000,00 kuna
- prihod 300.000.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 250 radnika.

Veliki poduzetnici su:

- 1. „poduzetnici koji prelaze granične pokazatelje u najmanje dva od tri uvjeta srednjih poduzetnika“
- 2. „banke, štedne banke, stambene štedionice, institucije za elektornički novac, društva za osiguranje, društva za reosiguranje, leasing-društva, društva za upravljanje UCITS fondovima, društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima, UCITS fondovi, alternativni investicijski fondovi, mirovinska društva koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima, mirovinska društva koja upravljaju dobrovoljnim mirovinskim fondovima, dobrovoljni mirovinski fondovi, obvezni mirovinski fondovi te mirovinska osiguravajuća društva, društva za dokup mirovina, faktoring-društva, investicijska društva, burze, operateri MTP-a, središnja klirinška depozitarna društva, operateri središnjeg registra, operateri sustava poravnanja i/ili namire i operateri Fonda za zaštitu ulagatelja neovisno o tome ispunjavaju li uvjete iz točke 1. ovog stavka.“

2.2. Temeljni financijski izvještaji

„Financijski izvještaji“ prikazuju financijski položaj i uspješnosti subjekta, te su korisni u donošenju poslovnih odluka. Godišnji „financijski izvještaji“ moraju u potpunosti istinito i vjerodostojno prikazati položaj i uspješnost poslovanja poduzetnika.³

³ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj. 1

Godišnje financijske izvještaje čine:⁴

- izvještaj o financijskom položaju (bilanca)
- račun dobiti i gubitka
- izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
- izvještaj o novčanim tokovima
- izvještaj o promjenama kapitala
- bilješke uz financijske izvještaje.

„Poduzetnik je dužan sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja ili Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja sukladno odredbama Zakona o računovodstvu.“⁵

Hrvatske standarde financijskog izvještavanja donosi Odbor za standarde financijskog izvještavanja sukladnom sa Zakonom o računovodstvu, a oni predstavljaju računovodstvena načela i pravila priznavanja, mjerenja i klasifikacije poslovnih događaja te sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja, te se objavljuju u Narodnim novinama.⁶

Međunarodne standarde financijskog izvještavanja donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Board – IASB), a regulirani su Uredbom Europskog parlamenta.⁷

2.2.1. Bilanca

Bilanca je „financijski izvještaj“ koji prikazuje stanje imovine društva, njihovih obveza i temeljnog kapitala na određeni dan. Bilanca prije svega služi kao podloga za analizu financijskog položaja, a temeljem nje moguće je uvidjeti u kakvom stanju se poduzeće nalazi.⁸

⁴ Narodne novine, (2015.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br.78/15, čl.19

⁵ Narodne novine, (2015.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br.78/15, čl.17

⁶ Narodne novine, (2015.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br.78/15, čl.16

⁷ Službeni list Europske unije, (2002.), Uredba Europskog parlamenta i Vijeća, br. 1606/2002

Temeljna računovodstvena jednakost kojoj treba težiti prilikom sastavljanju bilance, glasi:⁹

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

odnosno

$$\text{IMOVINA} = \text{KAPITAL} + \text{OBVEZE}$$

Budući da je

$$\text{AKTIVA} = \text{IMOVINA}, \text{ odnosno, } \text{PASIVA} = \text{KAPITAL} + \text{OBVEZE}.$$

Imovina prikazuje ekonomske resurse od kojih poduzeće može ostvariti ekonomske koristi. Imovina se uobičajeno prikazuje prema pojavnom obliku i prema funkciji koju obavlja u poslovnom procesu.¹⁰

Imovine se dijeli u dvije osnovne grupe, a to su:

- kratkotrajna imovina (tekuća ili obrtna imovina)
- dugotrajna imovina (stalna ili fiksna imovina).

„Obveza je sadašnja obveza poduzetnika, proizašla iz prošlih događanja i za čije se podmirenje očekuje odljev resursa. Obveza je dužnost ili odgovornost da se postupi ili nešto izvrši na određeni način, a proizlazi iz prošlih transakcija ili drugih prošlih poslovnih događanja.“¹¹

Obveze se klasificiraju kao:

- kratkoročne
- dugoročne.

⁸ Žager, K., Žager, L., (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.42

⁹ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.1

¹⁰ Žager, K., Žager, L., (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.35

¹¹ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.1

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

„Račun dobiti i gubitka“ prikazuje prihode, rashode i financijski rezultat koje poduzeće ostvaruje u nekom vremenskom razdoblju. „Račun dobiti i gubitka“ poduzeću donosi informacije o uspješnosti poduzetnika i služi za donošenje poslovnih odluka.

„Prihodi su povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanje glavnice, ali ne ono u svezi uplatama od strane vlasnika. Nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza.“¹²

Prihodi se dijele na:

- „redovne“ (poslovne i financijske)
- „izvanredne“.

„Rashodi su smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava što za posljedicu ima smanjenje glavnice, ali ne one u svezi s raspodjelom glavnice vlasnicima. Nastaju kao posljedica smanjenja imovine ili povećanja obveza.“¹³

Rashodi se dijele na:

- „redovne“ (poslovne i financijske)
- „izvanredne“.

Kada utvrđujemo financijski rezultat nužno je da bude zadovoljeno sljedeće:

$$\text{PRIHODI} - \text{RASHODI} = \text{FINANCIJSKI REZULTAT}$$

$$\text{PRIHODI} > \text{RASHODI} = \text{DOBIT}$$

$$\text{PRIHODI} < \text{RASHODI} = \text{GUBITAK}$$

¹² Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.1

¹³ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.1

2.2.3. Izvještaj o promjenama kapitala

„Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje strukturu vlastitog kapitala i promjene na svim stavkama vlastitog kapitala na kraju izvještajnog razdoblja u odnosu na početak razdoblja.“¹⁴

Izvještaj o promjenama kapitala sadržava promjene:

- uloženog kapitala
- zarađenog kapitala
- izravne promjene u kapitalu.

„Prema MRS-u 1, u ovom se izvještaju posebno moraju iskazati sljedeće pozicije.“¹⁵

- „ukupni sveobuhvatni prihod za razdoblje u kojem se posebno prikazuju ukupni iznosi koji se mogu pripisati vlasnicima vladajućeg društva i nekontroliranim udjelima“
- „za svaki sastavni dio vlasničkog kapitala, naknadne učinke uporabe ili naknadne promjene koje su prepoznate u skladu s MRS-om 8“
- „za svaki sastavni dio vlasničkog kapitala, usklađivanje između knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju razdoblja, posebno iskazujući promjene nastale iz dobitka ili gubitka, drugih sveobuhvatnih prihoda i transakcija s vlasnicima.“

2.2.4. Izvještaj o novčanom toku

„Izvještaj o novčanom toku“ prikazuje priljev i odljev novca te novčanih ekvivalenata u predviđenom vremenskom razdoblju. Pod pojmom novca smatra se novac u blagajni zajedno sa depozitima po viđenju, dok su novčani ekvivalenti kratkotrajna vrlo likvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u novac. Ovakva akcija se odvija u razdoblju manjem od 3 mjeseca, te su sklona riziku promjene vrijednosti.¹⁶

Postoji velika razlika u pojmovima prihoda i priljeva, te pojma obveze i odljeva novca. Kada poduzetnik ispostavi račun kupcu označava tu akciju kao prihod, dok se priljev novca pojavljuje

¹⁴ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.1

¹⁵ Cirkveni Filipović, T. (2016.): Hrvatski računovodstveni sustav. Računovodstvo, revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu, RRiF Plus, Zagreb, str.159

¹⁶ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.1

tek kada kupac uistinu podmiri obvezu prema poduzetniku i evidentira novac na transakcijskom računu. U slučaju podmirivanja obveze, prihod svakako nastaje, ali ne i priljev.¹⁷

Izvještaj o novčanom toku može se sastaviti primjenom:¹⁸

- direktne metode
- indirektne metode.

„Direktna metoda prikazuje bruto novčane primitke i bruto novčane izdatke novca zasebno za svaku aktivnost (poslovne, investicijske, financijske).“

„Indirektna metoda novčani tok od poslovnih aktivnosti prikazuje kao usklađenje dobiti ili gubitka za nenovčane prihode, te promjene u kratkotrajnoj imovini (osim novca i novčanih ekvivalenata) i kratkoročnim obvezama. Novčani tok od investicijskih i financijskih aktivnosti prikazuje primitke i izdatke po ovim aktivnostima i identičan je novčanom toku koji se utvrđuje po direktnoj metodi.“

2.2.5. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

„Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti“ nadopunjuje se izvještaju „Računa dobiti i gubitka“.

„Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti“ dužni su sastavljati veliki poduzetnici i oni poduzetnici čiji vrijednosni papiri kotiraju na organiziranom tržištu vrijednosnih papira.

„Prema zahtjevima MRS-u 1, u izvještaju o ostalom sveobuhvatnom dobitku trebaju se uključiti sljedeće stavke:“¹⁹

- „svaki sastavni dio ostaloga sveobuhvatnog dobitka razvrstan po vrsti (bez iznosa pod točkom 2.)“
- „udio u ostalom sveobuhvatnom dobitku pridruženih društava i zajedničkih pothvata obračunanih metodom udjela.“

¹⁷ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.1

¹⁸ Narodne novine, (2015.): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, br.86/15, čl.4

¹⁹ Cirkveni Filipović, T. (2016.): Izvještaj o ostalom sveobuhvatnom dobitku. Računovodstvo, revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu, RRiF Plus, Zagreb, str.178

- „ukupni sveobuhvatni dobitak“
- „ukupni sveobuhvatni dobitak razdoblja pripisan:“
 - vlasnicima manjinskih udjela
 - vlasnicima matrice.

2.2.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke služe kako bi pružile informacije koje nisu prezentirane drugdje u financijskim izvještajima, ali su važne za razumijevanje svih dijelova financijskih izvještaja.²⁰

„Iako bilješke nisu standardni tip izvještaja te nisu shematizirane ipak prema MRS-u 1, bilješke se obično prezentiraju po sljedećem rasporedu:“²¹

- „izjava o sukladnosti s MSFI-ima“
- „sažetak primjenjenih važnih računovodstvenih politika“
- „informacije koje potkrepljavaju stavke prikazane u izvještaju o financijskom položaju te izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti“
- „druga objavlivanja uključujući: nepredviđene obveze i nepriznate ugovorno preuzete obveze te nefinancijske informacije (npr. ciljeve i politike subjekata koji se odnose na upravljanje financijskim rizikom).“

²⁰ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.1

²¹ MRS 1 – Svrha financijskih izvještaja, čl.94, raspoloživo na: (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_01_3_34.html, n.d.), [10.09.2021.].

3. POJAM I ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza poslovanja na temelju financijskih izvještaja omogućuje spoznaju ekonomskih i financijskih slabih i jakih strana. „Analiza financijskih izvještaja najvažniji je dio cjelokupne analize poslovanja jer temeljni financijski izvještaji daju potrebne informacije i omogućuju uvid u realno stanje i poslovanje društva. Analiza financijskih izvještaja definira se kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podatci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje.“²²

3.1. Horizontalna analiza

Analize „financijskih izvještaja“ služe kako bi se usporedili brojčani pokazatelji iz izvještaja dobivenih na kraju poslovne godine kako bi se omogućila usporedba tijekom određenog razdoblja. Analiza koja prikazuje promjene pojedinih stavki naziva se horizontalnom analizom. Kod provođenja horizontalne analize ispravnije je provoditi usporedbu pozicija za veći broj godina, kako bi se mogle uočiti određene perspektive i na temelju njih donositi kvalitetniji poslovni planovi i odluke za buduća razdoblja. „Horizontalna analiza je usporedni prikaz apsolutnih svota najvažnijih pozicija bilance i računa dobiti i gubitka te promjena tih svota tijekom vremena.“²³

„Za izračunavanje promjena u pozicijama financijskih izvještaja mogu se koristiti:“²⁴

- bazni indeksi – sve godine se uspoređuju sa jednom odabranom godinom
- verižni indeksi – svaka godina se uspoređuje sa svojom prethodnom godinom.

Izračun apsolutne promjene pojedinih stavki računa se pomoću sljedeće formule:

$$\text{Apsolutna razlika} = \text{Iznos godine}_t - \text{Iznos godine}_{t-1} \quad (1)$$

²² Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.3

²³ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.3

²⁴ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.3

Izračun relativne promjene pojedinih stavki računa se pomoću sljedeće formule:

$$\text{Relativna razlika} = \frac{\text{Apsolutna razlika}}{\text{Iznos godine}_{t-1}} * 100 \quad (2)$$

3.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza služi kao prikaz postotnih udjela stavki „financijskog izvještaja“ u odnosu na odgovarajući zbroj, a moguće ju je primijeniti za više godina što nam prikazuje usporedbe kroz vrijeme. „Vertikalna analiza se može provesti na način da se u bilanci aktiva i pasiva označe sa 100, a da se sve druge pozicije stavljaju u odnos s njima da bi se dobila njihova struktura. Isto tako moguće je prihod od prodaje ili ukupan prihod označiti sa 100 pa sve ostale pozicije uporediti s njim.“²⁵

Postotak udjela za bilancu provodi se pomoću sljedeće formule:

$$\text{Postotak udjela} = \frac{\text{Iznos pojedine stavke aktive (pasive)}}{\text{Ukupan iznos aktive (pasive)}} * 100 \quad (3)$$

Postotak udjela za račun dobiti i gubitka provodi se pomoću sljedeće formule:

$$\text{Postotak udjela} = \frac{\text{Iznos pojedine stavke računa dobiti i gubitka}}{\text{Neto prodaja}} * 100 \quad (4)$$

3.3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja

Analiza financijskih pokazatelja najpoznatija je korištena analiza financijskih izvještaja. Analiza putem financijskih pokazatelja omogućava pregled poduzeća i naglašava slabosti i snage poduzeća.²⁶

²⁵ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.3

²⁶ Vukoja B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, raspoloživo na: (primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf), [10.09.2021.].

Česta klasifikacija financijskih pokazatelja je sljedeća:

- Pokazatelji likvidnosti
- Pokazatelji zaduženosti
- Pokazatelji aktivnosti
- Pokazatelji ekonomičnosti
- Pokazatelji profitabilnosti

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti sposobnost su društva da u roku podmiri sve svoje kratkoročne obveze. Redovito podmirenje obveza važno je da ne dođe do zastoja u poslovanju.

„Mjere za izračunavanje likvidnosti društva mogu se svrstati u dvije skupine:“²⁷

- Mjere utemeljene na odnosu između tekuće aktive i pasive

Koeficijent opće likvidnosti

$$1. \text{ Tekući odnos} = \frac{\text{Kratkotrajna imovina}}{\text{Kratkotrajne obveze}} \quad (5)$$

Koeficijent opće likvidnosti pokazuje pokriva li kratkotrajna imovina svoje kratkoročne obveze. Ako je tekući odnos veći od 1, očekujemo da će kratkoročne obveze biti pokrivena kratkotrajnom imovinom.

Koeficijent ubrzane likvidnosti

$$2. \text{ Brzi odnos} = \frac{\text{Kratkotrajna imovina} - \text{Zalihe}}{\text{Kratkoročne obveze}} \quad (6)$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti trebao bi iznositi minimalno 1 (0,8), te u tom slučaju donosimo zaključak da je društvo sposobno u vrlo kratkom roku osigurati količinu novca u optjecaju.

$$3. \text{ Radno raspoloživi kapital} = \frac{\text{Kratkotrajna imovina}}{\text{Kratkoročne obveze}} \quad (7)$$

²⁷ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.4

Radno raspoloživi kapital pokazuje koliko kapitala društvo ima na raspolaganju da podmiri svoje tekuće obveze. Poželjno bi bilo da je vrijednost koeficijenta pozitivna.

- Mjere koja pokazuju mogućnost pretvaranja tekuće aktive u novac

$$4. \text{ Broj obrtaja zaliha} = \frac{\text{Trošak za prodano}}{\text{Prosječne zalihe}} \quad (8)$$

Broj obrtaja zaliha pokazuje koliko se puta u godini dana prosječne zalihe pretvore u potraživanje od kupaca. Poželjna je što veća vrijednost pokazatelja.

$$5. \text{ Prosječno vrijeme naplate potraživanja} = \frac{\text{Potraživanja od kupaca}}{\frac{\text{Naplaćena potraživanja}}{365 \text{ dana}}} \quad (9)$$

* *Naplaćena potraživanja* = Prihod od prodaje + Kupci 01.01 – Kupci 31.12.

Prosječno vrijeme naplate potraživanja pokazuje koliko je dana prosječno potrebno da se potraživanja pretvore u novac. Poželjna je što manja vrijednost pokazatelja.

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti su financijski pokazatelji koji prikazuju odnose vlastitih i tuđih izvora sredstava u ukupnom financiranju poduzeća.

„Pokazatelji zaduženosti se dijele na:“²⁸

$$1. \text{ Koeficijent zaduženosti} = \frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Ukupna imovina}} \quad (10)$$

Koeficijent zaduženosti u omjer stavlja ukupne obveze i ukupnu imovinu. Ukazuje nam na sposobnost poduzeća da pokrije sve svoje obveze prema kreditorima i investitorima. Vrijednost ovog koeficijenta bi trebala biti manja od 50%.

$$2. \text{ Koeficijent vlastitog financiranja} = \frac{\text{Glavnica}}{\text{Ukupna imovina}} \quad (11)$$

²⁸ Žager, K., Sačer Mamić, I., Sever, S., Žager, L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, str.250

Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliki dio imovine je financiran iz vlastitog kapitala (glavnice). Vrijednost koeficijenta bi trebala biti veća od 50%. Što je veći koeficijent, poduzeće je stabilnije.

$$3. \text{ Koeficijent financiranja} = \frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Glavnica}} \quad (12)$$

Koeficijent financiranja pokazuje kolika je rizičnost ulaganja u neko poduzeće. Idealna vrijednost bi trebala iznositi 1:1.

$$4. \text{ Faktor zaduženosti} = \frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Zadržana dobit} + \text{Amortizacija}} \quad (13)$$

Faktor zaduženosti prikazuje koliko godina je potrebno da se iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze. Poželjan je što manji pokazatelj.

$$5. \text{ Stupanj pokrića I} = \frac{\text{Glavnica}}{\text{Dugotrajna imovina}} \quad (14)$$

Stupanj pokrića I računa se iz bilance i prikazuje pokriće dugotrajne imovine kapitalom.

$$6. \text{ Stupanj pokrića II} = \frac{\text{Glavnica} + \text{Dugoročne obveze}}{\text{Dugotrajna imovina}} \quad (15)$$

Stupanj pokrića II stavlja u omjer dugotrajne imovine, glavnice i dugoročne obveze poduzeća. Ovaj pokazatelj mora biti veći od 1.

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti prikazuju nam koliko brzo imovina cirkulira u poslovnom procesu. Izračunavaju se najčešće za ukupnu imovinu, kratkotrajnu imovinu i potraživanja.

„Pokazatelji aktivnosti se dijele na:“²⁹

$$1. \text{ Koeficijent obrta ukupne imovine} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Ukupna imovina}} \quad (16)$$

Koeficijent obrta ukupne imovine stavlja u omjer ukupni prihod i ukupnu imovinu. Cilj svakog poduzeća je da se što više puta imovina pretvori u prihode.

²⁹ Žager, K., Sačer Mamić, I., Sever, S., Žager, L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, str.251

$$2. \text{ Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Kratkotrajna imovina}} \quad (17)$$

Razlika između ovog i prijašnjeg koeficijenta je u tome što se ovdje koristi samo kratkotrajna imovina. Cilj poduzeća u analizi poslovanja putem ovog pokazatelja je također, da se što više puta imovina pretvori u prihode.

$$3. \text{ Koeficijent obrtaja potraživanja} = \frac{\text{Prihodi od prodaje}}{\text{Potraživanja}} \quad (18)$$

Koeficijent obrtaja potraživanja pokazuje koliko se puta u godini dana potraživanja pretvore u novac. Za poduzeće je bolje da je vrijeme naplate što kraće.

$$4. \text{ Trajanje naplate potraživanja u danima} = \frac{\text{Broj dana u godini (365)}}{\text{Koeficijent obrta potraživanja}} \quad (19)$$

Ovaj pokazatelj govori nam koliko je potrebno dana u jednoj godini da se naplati potraživanje. Cilj je da vrijednost ovog koeficijenta bude što manja, kraća.

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti stavljaju u omjer različite skupine prihoda i rashoda te nam prikazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Ni jedan od ovih koeficijenata ne bi trebao biti manji od jedan.

Pokazatelji ekonomičnosti se dijele na:³⁰

$$1. \text{ Ekonomičnost ukupnog poslovanja} = \frac{\text{Ukupni prihodi}}{\text{Ukupni rashodi}} \quad (20)$$

Ekonomičnost ukupnog poslovanja u omjer stavlja ukupne prihode i ukupne rashode. Svako poduzeće ima za cilj da su mu prihodi veći od rashoda.

$$2. \text{ Ekonomičnost poslovanja (prodaje)} = \frac{\text{Prihodi od prodaje}}{\text{Rashodi od prodaje}} \quad (21)$$

Ekonomičnost poslovanja računa omjer prihoda i rashoda od prodaje. Poduzeće ekonomično posluje u slučajevima u kojima su prihodi od prodaje veći od rashoda od prodaje.

³⁰ Žager, K., Sačer Mamić, I., Sever, S., Žager, L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, str.252

$$3. \text{Ekonomičnost financiranja} = \frac{\text{Financijski prihodi}}{\text{Financijski rashodi}} \quad (22)$$

Ekonomičnost financiranja stavlja u odnos financijske prihode i financijske rashode od poslovnih aktivnosti. Poduzeće na temelju ovih koeficijenata zaključuje o tome da li se ekonomično financira.

$$4. \text{Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti} = \frac{\text{Izvanredni prihodi}}{\text{Izvanredni rashodi}} \quad (23)$$

Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti stavlja u omjer izvanredne prihode i rashode. Poduzeće mora ostvarivati količinu izvanrednih prihoda koji će biti veći od nastalih izvanrednih rashoda da bi se zaključilo da se ekonomično financira.

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Analiza profitabilnosti smatra se najvažnijom analizom, a ključne odnose u analizi profitabilnosti predstavljaju dvije temeljne mjere: profitna marža i povrat na investirano.³¹

3.3.5.1. Profitna marža

Pokazatelji profitne marže stave u omjer različite vrste dobiti i ostvareni prihod. S obzirom na korištenu kategoriju dobiti najčešće se razlikuju sljedeće kategorije profitne marže:

$$1. \text{Bruto profitna marža} = \frac{\text{Bruto dobit}}{\text{Prihod od prodaje} \cdot 100} \quad (24)$$

Bruto profitna marža nam prikazuje da društvu nakon pokrića proizvodnih troškova ostaje određeni % prihoda za pokriće troškova uprave i prodaje, troškova financiranja te za ostvarenje dobiti.

$$2. \text{Operativna profitna marža} = \frac{\text{Operativna dobit}}{\text{Prihod od prodaje} \cdot 100} \quad (25)$$

Operativna profitna marža pokazuje da društvu nakon podmirenja proizvodnih troškova i troškova uprave i prodaje ostaje određeni % prihoda za pokriće troškova financiranja i dobit.

³¹ Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.4

$$3. \textit{ Profitna marža prije poreza} = \frac{\textit{ Dobit prije poreza}}{\textit{ Prihod od prodaje} * 100} \quad (26)$$

Profitna marža prije oporezivanja pokazuje da društvu nakon podmirenja svih troškova ostaje određeni % prihoda za dobit koja će tek biti oporezovana prema odredbama Zakona o porezu na dobit.

$$4. \textit{ Neto profitna marža} = \frac{\textit{ Dobit poslije poreza}}{\textit{ Prihod od prodaje} * 100} \quad (27)$$

Neto profitna marža pokazuje da društvu nakon podmirenja svih troškova i poreza na dobit ostaje određeni % prihoda. Taj dio prihoda, koji poprima karakter dobiti nakon oporezivanja, društvo može podijeliti vlasnicima ili reinvestirati u poslovanje.

$$5. \textit{ Marža neto preostalog profita} = \left[\frac{\textit{ Dobit poslije poreza}}{\textit{ Tržišna cijena kapitala}} - 1 \right] * 100 \quad (28)$$

* *Tržišna cijena vlastitog kapitala* = Glavnica * Cijena kapitala (%)

Marža neto preostalog profita od određenog % pokazuje nam da su dioničari ostvarili određeni % veći profit ulaganjem u društvo nego što bi ga ostvarili da su reinvestirali kapital po postojećoj tržišnoj cijeni kapitala.

3.3.5.2. Povrat na investirano

Povrat na investirano (povrat na korišteni kapital) pokazuje koliko su se efikasno raspodjelili raspoloživi resursi društva. S obzirom na značenje „korištenog kapitala“ možemo koristiti sljedeće pokazatelje:

$$1. \textit{ Povrat na ukupni kapital} = \frac{\textit{ Operativna dobit}}{\textit{ Ukupna imovina}} * 100 \quad (29)$$

Povrat na ukupni kapital omjer je operativne dobiti i ukupne imovine. Pokazatelj povrata na ukupni kapital pokazuje da je na 100 investiranih novčanih jedinica u aktivu društva ostvareno određenih novčanih jedinica operativne dobiti.

$$2. \textit{ Povrat na uloženi dugoročni kapital} = \frac{\textit{ Operativna dobit} - \textit{ Kamate na kratkoročne kredite}}{\textit{ Ukupna pasiva} - \textit{ Kratkoročne obveze}} * 100 \quad (30)$$

Povrat na uloženi dugoročni kapital pokazuje da koliko je uloženog dugoročnog kapitala ostvareno operativne dobiti umanjene za kamate na kratkoročne kredite.

$$3. \text{ Povrat na ukupni vlastiti kapital} = \frac{\text{Dobit nakon oporezivanja}}{\text{Ukupni vlastiti kapital}} * 100 \quad (31)$$

Povrat na ukupni vlastiti kapital pokazuje da koliko je dobiti nakon oporezivanja proizašlo iz uloženog vlastitog kapitala.³²

³² Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST, vj.4

4. ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA MEDIKA D.D. I JGL D.D. IZ DJELATNOSTI TRGOVINE NA VELIKO FARMACEUTSKIM PROIZVODIMA

4.1. Općenito o poduzeću Medika d.d.

„Medika d.d., utemeljena 1922. godine, je najstarija i vodeća veletrgovina u Hrvatskoj, čija je temeljna djelatnost prodaja i skladištenje te distribucija humanih i veterinarskih lijekova, medicinskih proizvoda, opreme i stomatoloških pomagala, dijetetskih, kozmetičkih, higijenskih i drugih proizvoda namijenjenih zdravstvenom tržištu.“

Društvo u vlasništvu ima 100% udjela u Zdravstvenoj ustanovi (ZU) Ljekarne Prima Pharme i društvu Primus nekretnine d.o.o.

ZU Ljekarne Prima Pharme ima u 100%-tnom vlasništvu ZU Ljekarne Delonga, ZU Ljekarne Ines Škoko, ZU Ljekarna Pirović, Privatnu ljekarnu Zrinka Kujundžić Bubalo te pridruženo društvo ZU Ljekarne Jagatić u kojoj ima 49% udjela.³³

4.2. Općenito o poduzeću Jgl d.d.

„JGL je tvrtka osnovana 1991. godine kao prvo potpuno privatno farmaceutsko dioničko društvo u Hrvatskoj. Već tada, od prvih dana, vjerovalo se da će s vremenom rasti i postati internacionalna farmaceutska tvrtka koja će poslovati izvan granica Hrvatske. Poduzetnički i ambiciozno, s puno strasti i energije počela se graditi priča koja danas ima više od četvrt stoljeća. Bilo je ključno okupiti i motivirati ljude, stvoriti tim spreman za velike izazove.“³⁴

³³ Medika d.d., (2020.), Godišnje izvješće zajedno s izvješćem revizora, raspoloživo na: (https://zse.hr/hr/papir/310?isin=HRMDKAM026E3&tab=stock_news, n.d.), [10.09.2021.].

³⁴ Službena internet stranica poduzeća Jgl d.d., raspoloživo na: (<https://www.jgl.hr/o-nama/jgl-danas/o-jglu>), [10.09.2021.].

4.3. Horizontalna analiza poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.

U ovom dijelu rada analizira se poslovanje poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. putem horizontalne analize bilance i računa dobiti i gubitka temeljem podataka za 2019. i 2020. godinu.

4.3.1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Medika d.d.

Tablica 1 prikazuje nam dvogodišnju, skraćenu horizontalnu bilancu poduzeća Medika d.d. koja je sastavljena prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 1: Horizontalna analiza bilance poduzeća Medika d.d. za 2019. i 2020. godinu

STAVKA	2019 (000 kn).	2020. (000 kn)	APSOLUTNA RAZLIKA	RELATIVNA RAZLIKA
AKTIVA				
Dugotrajna imovina	458.094	491.142	33.048	7,21%
Kratkotrajna imovina	1.882.635	2.101.321	218.686	11,62%
UKUPNO AKTIVA	2.340.729	2.592.463	251.734	10,75%
PASIVA				
Kapital i rezerve	504.628	545.527	40.899	8,10%
Dugoročne obveze	53.968	61.537	7.569	14,02%
Kratkoročne obveze	1.782.133	1.985.399	203.266	11,41%
UKUPNA PASIVA	2.340.729	2.592.463	251.734	10,75%

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Medika d.d.“

Ukupna aktiva i pasiva poduzeća Medika d.d. na dan 31.12.2020. godine iznosila je 2.592.463 kn, a 31.12.2019. godine iznosila je 2.340.729 kn, što pokazuje rast od 10,75%. Vrijednost dugotrajne imovine povećala se za 7,21% u odnosu na isti dan prethodne godine. Stavka koja je prouzročila rast dugotrajne imovine bila je nematerijalna imovina. Kratkotrajna imovina na dan 31.12.2020. iznosila je 2.101.321 kn i u odnosu na prethodnu godinu povećala se za 11,62%, zbog porasta potraživanja od kupaca, što ujedno prikazuje i najznačajniju stavku aktive 2020. godine.

U strukturi pasive, kapital i rezerve u 2020. godini iznose 545.527 kn, dok je na isti datum 2019. godine njihova vrijednost bila 504.628 kn, što pridonosi porastu od 8,10% zbog povećanja stavke zadržane dobiti. Dugoročne obveze u 2020. godini povećale su se za 14,02%, zbog porasta

obveze prema najmovima u odnosu na isti datum 2019. godine, što je ujedno i najznačajniji porast u pasivi. Kratkoročne obveze 2020. godine iznose 1.985.399 kn, te su porasle najvećim dijelom zbog porasta obveza prema dobavljačima za 11,41% u odnosu na 2019. godinu u kojoj su iznosile 1.782.133 kn.

4.3.2. Horizontalna analiza bilance poduzeća Jgl d.d.

Tablica 2 prikazuje nam dvogodišnju, skraćenu horizontalnu bilancu poduzeća Jgl d.d. koja je sastavljena prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 2. Horizontalna analiza bilance poduzeća Jgl d.d. za 2019. i 2020. godinu

STAVKA	2019.	2020.	APSOLUTNA PROMJENA	RELATIVNA POMJENA
AKTIVA				
Dugotrajna imovina	655.811.529	697.893.535	40.082.006	6,42%
Kratkotrajna imovina	610.033.281	629.087.537	19.054.256	3,12%
UKUPNO AKTIVA	1.265.844.810	1.326.981.072	61.136.262	4,83%
PASIVA				
Kapital i rezerve	624.963.119	681.885.086	56.921.967	9,11%
Dugoročne obveze	353.027.803	348.910.003	-4.117.800	1,17%
Kratkoročne obveze	287.853.888	296.185.983	8.332.095	2,90%
UKUPNO PASIVA	1.265.844.810	1.326.981.072	61.136.262	4,83%

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Jgl d.d.“

Kod poduzeća Jgl d.d. ukupna aktiva i pasiva iznose 1.326.981.072 kn za 2020. godinu, te su za 4,83% rasli u odnosu na 2019. godinu u kojoj su iznosili 1.265.844.810 kn. Dugotrajna imovina imala je porast od 6,42% 2020. godine u odnosu na 2019., zbog porasta građevine, postrojenja i opremaa, što je ujedno i najznačajniji porast u aktivi. Kratkotrajna imovina 2020. godine iznosila je 629.087.537 kn, dok je 2019. godine iznosila 610.033.281 kn, što je porast od 3,12% najvećim dijelom zbog potraživanja od kupaca.

Struktura pasive imala je značajan porast stavke kapitala i rezerve 2020. godine u odnosu na isti dan prethodne 2019. godine. Kapital i rezerve iznosili su 681.885.086 kn 2020. godine, a 2019. godine 624.963.119 kn, što je ukupan rast od 9,11% zbog povećanja zadržane dobiti. Dugoročne obveze povećale su se za 1,17% u odnosu na prethodnu 2019. godinu čiji su porast prouzročila

dugoročna rezerviranja, dok su kratkoročne obveze porasle za 2,90%, zbog porasta obveze prema dobavljačima, odnosno 2020. godine iznosile su 296.185.983 kn, a 2019. godine 287.853.888 kn.

4.3.3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d.

Tablica 3 prikazuje nam dvogodišnji, skraćeni horizontalni račun dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d. koji je sastavljen prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 3: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d. za 2019. i 2020. godinu

STAVKA	2019. (000 kn)	2020. (000 kn)	APSOLUTNA RAZLIKA	RELATIVNA RAZLIKA
Poslovni prihodi	3.647.092	3.989.597	342.505	9,39%
Financijski prihodi	4.020	4.026	6	0,15%
Ukupni prihodi	3.651.112	3.993.623	342.511	9,38%
Poslovni rashodi	3.554.222	3.892.346	338.124	9,51%
Financijski rashodi	6.873	7.515	642	9,34%
Ukupni rashodi	3.561.095	3.899.861	338.766	9,51%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	90.017	93.762	3.745	4,16%
Porez na dobit	17.237	16.888	-349	-2,03%
Dobit ili gubitak razdoblja	72.870	76.874	4.004	5,50%

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Medika d.d.“

Poduzeće Medika d.d. je u godinama 2019. i 2020. ostvarilo pozitivan financijski rezultat. Dobit 2019. godine iznosila je 72.870 kn, dok je dobit 2020. godine iznosila 76.874 kn, te je za 4.004 kn ostvarena veća dobit 2020. u odnosu na 2019. godinu, što u postotku iznosi 5,50%. Porez na dobit 2020. godine smanjio se za 2,03%. Ukupni ostvareni prihodi u 2019. godini iznose 3.651.112 kn, dok u 2020. iznose 3.993.623, te bilježe porast od 342.511 kn. Financijski prihodi su bili neznatno veći 2020. u odnosu na 2019. godinu, odnosno narasli su za 0,15%, dok su poslovni prihodi za 9,39% veći u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupni rashodi za 2019. godinu iznose 3.561.095 kn, dok u 2020. godini iznose 3.899.861 kn, te bilježe porast od 9,51%. Značajno su rasli poslovni, zbog porasta troškova zaposlenih, te financijski rashodi koji bilježe porast od 9,51%, te 9.34%.

4.3.4. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d.

Tablica 4 prikazuje nam dvogodišnji, skraćeni horizontalni račun dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d. koji je sastavljen prema konolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 4: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d. za 2019. i 2020. godinu

STAVKA	2019.	2020.	APSOLUTNA RAZLIKA	RELATIVNA RAZLIKA
Poslovni prihodi	909.204.509	1.011.441.839	102.237.330	11,25%
Financijski prihodi	23.443.369	8.694.261	-14.749.108	-62,91%
Ukupni prihodi	932.647.878	1.020.136.100	87.488.222	9,38%
Poslovni rashodi	820.610.546	898.671.971	78.061.425	9,51%
Financijski rashodi	30.530.549	51.019.814	20.489.265	67,11%
Ukupni rashodi	851.141.095	949.691.785	98.550.690	11,58%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	81.506.783	70.444.315	-11.062.468	-13,57%
Porez na dobit	3.064.443	4.782.506	1.718.063	56,06%
Dobit ili gubitak razdoblja	78.442.340	65.661.809	-12.780.531	-16,29%

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Jgl d.d.“

Poduzeće Jgl d.d. u godinama 2019. i 2020. ostvarilo je pozitivan financijski rezultat, međutim, u 2020. godini ostvarena je za 12.780.531 kn manja dobit u odnosu na 2019. godinu, što je u postotku 16,29%. Porez na dobit je 56,06% porasla u odnosu na 2019. godinu. Značajan pad bilježe financijski prihodi u 2020. godini u odnosu na prethodnu, odnosno pad iznosi 62,91%. Ukupni i poslovni prihodi bilježe rast od 87.488.222 kn, odnosno 9,38% i 102.237.330 kn, što u postotku iznosi 11,25%.

Financijski rashodi bilježe značajan porast od 67,11%, odnosno 20.489.265 kn u odnosu na prethodnu 2019. godinu. Ukupni i poslovni rashodi, najzančajnijim dijelom zbog materijalnih troškova porasli su za 98.550.690 kn i 78.061.425 kn u odnosu na prethodnu godinu.

4.4. Vertikalna analiza poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.

U ovom dijelu rada analizirano je poslovanje poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. putem vertikalne analize bilance i računa dobiti i gubitka temeljem podataka za 2019. i 2020. godinu.

4.4.1. Vertikalna analiza bilance poduzeća Medika d.d.

Tablica 5 prikazuje nam dvogodišnju, skraćenu vertikalnu bilancu poduzeća Medika d.d. koja je sastavljena prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 5: Vertikalna analiza bilance poduzeća Medika d.d. za 2019. i 2020. godinu

STAVKE	2019. (000 kn)	2020. (000 kn)	UDJEL (2019.)	UDJEL (2020.)	PROMJENA (postotni poeni)
AKTIVA					
Dugotrajna imovina	458.094	491.142	19,57%	18,94%	-0,63 p.p.
Kratkotrajna imovina	1.882.635	2.101.321	80,43%	81,06%	0,63 p.p.
UKUPNA AKTIVA	2.340.729	2.592.463	100,00%	100,00%	0,00 p.p.
PASIVA					
Kapital i rezerve	504.628	545.527	21,56%	21,04%	-0,52 p.p.
Dugoročne obveze	53.968	61.537	2,31%	2,37%	0,06 p.p.
Kratkoročne obveze	1.782.133	1.985.399	76,13%	76,59%	0,46 p.p.
UKUPNA PASIVA	2.340.729	2.592.463	100,00%	100,00%	0,00 p.p.

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Medika d.d.“

Vertikalnom analizom poduzeća Medika d.d., uočavamo da se najveći udio u aktivi 2020. godine odnosi na kratkotrajnu imovinu koja iznosi 81,06%, čiji je udjel za 0,63 postotnih poena porastao zjačajnim dijelom zbog porasta potraživanja od kupaca u odnosu na 2019. godinu. Udio dugotrajne imovine iznosio je 18,94%, odnosno smanjio se za 0,63 postotnih poena zbog smanjenja ostalih potraživanja u odnosu na 2019. godinu u kojoj je iznosio 19,57%.

Najveći udio pasive odnosi se na kratkoročne obveze i iznosi 76,59% u 2020. godini, odnosno udio kratkoročnih obveza porastao je za 0,46 postotnih poena u odnosu na 2019. godinu zbog porasta obveze prema dobavljačima. Udio dugoročnih obveza porastao je 0,06 postotnih poena zbog porasta obvezepo najmovima, dok značajan pad bilježi udio kapitala i rezervi od 0,52 postotnih poena 2020. godine u odnosu na 2019. godinu.

4.4.2. Vertikalna analiza bilance poduzeća Jgl d.d.

Tablica 6 prikazuje nam dvogodišnju, skraćenu vertikalnu bilancu poduzeća Jgl d.d. koja je sastavljena prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 6: Vertikalna analiza bilance poduzeća Jgl d.d. za 2019. i 2020. godinu

STAVKE	2019.	2020.	UDJEL (2019.)	UDJEL (2020.)	PROMJENA (postotni poeni)
AKTIVA					
Dugotrajna imovina	655.811.529	697.893.535	51,81%	52,59%	0,78 p.p.
Kratkotrajna imovina	610.033.281	629.087.537	48,19%	47,41%	-0,78 p.p.
UKUPNA AKTIVA	1.265.844.810	1.326.981.072	100,00%	100,00%	0,00 p.p.
PASIVA					
Kapital i rezerve	624.963.119	681.885.086	49,37%	51,39%	2,02 p.p.
Dugoročne obveze	353.027.803	348.910.003	27,89%	26,29%	-1,6 p.p.
Kratkoročne obveze	287.853.888	296.185.983	22,74%	22,32%	-0,42 p.p.
UKUPNA PASIVA	1.265.844.810	1.326.981.072	100,00%	100,00%	0,00 p.p.

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Jgl d.d.“

Vertikalnom analizom poduzeća Jgl d.d. uočeno je da je najznačajniji udio aktive u 2020. godini dugotrajna imovina čiji je udjel za 0,78 postotnih poena porastao značajnim dijelom zbog nematerijalne imovine i potrojenja i opreme u odnosu na 2019. godinu u kojoj je iznosio 51,81%. Udio kratkotrajne imovine 2020. godine smanjio se za 0,78 postotnih poena zbog smanjenja financijske imovine u odnosu na 2019. godinu.

Najveći udio pasive u 2020. godini odnosi se na kapital i rezerve i iznosi 51,39, odnosno porastao je za 2,02 postotnih poena u odnosu na 2019. godinu zbog porasta zadržane dobiti i rezervi. Dugoročne i kratkoročne obveze smanjile su se za 1,6 postotnih poena, te 0,42 postotnih poena u odnosu na 2019. godinu.

4.4.3. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d.

Tablica 7 prikazuje nam dvogodišnji, skraćeni vertikalni račun dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d. koji je sastavljen prema konolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 7: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d. za 2019. i 2020. godinu

STAVKA	2019. (000 kn)	2020. (000 kn)	UDJEL (2019.)	UDJEL (2020.)	PROMJENA (postotni poeni)
Poslovni prihodi	3.647.092	3.989.597	99,89%	99,90%	0,01 p.p.
Financijski prihodi	4.020	4.026	0,11%	0,10%	-0,01 p.p.
Ukupni prihodi	3.651.112	3.993.623	100,00%	100,00%	0,00 p.p.
Poslovni rashodi	3.554.222	3.892.346	99,81%	99,81%	0,00 p.p.
Financijski rashodi	6.873	7.515	0,19%	0,19%	0,00 p.p.
Ukupni rashodi	3.561.095	3.899.861	100,00%	100,00%	0,00 p.p.

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Medika d.d.“

Verikalnom analizom računa dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d., možemo primjetiti da poduzeće najveći udio u ukupnim prihodima ima od poslovnih aktivnosti, odnosno poslovnih prihoda koji se kreću u udjelu od 99,90% za 2020. godinu i 99,89% za 2019. godinu.

Najveći udio ukupnih rashoda odlazi na poslovne rashode sa 99,81% udjela za 2019. godinu i za 2020. godinu, odnosno nema promjene u postonim poenima. Financijski rashodi čine mali udio u ukupnim rashodima, samo 0,19% za oba razdoblja.

4.4.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d.

Tablica 8 prikazuje nam dvogodišnji, skraćeni vetikalni račun dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d. koji je sastavljen prema konolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 8: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d. za 2019. i 2020. godinu

STAVKA	2019.	2020.	UDJEL (2019.)	UDJEL (2020.)	PROMJENA (postotni poeni)
Poslovni prihodi	909.204.509	1.011.441.839	97,49%	99,15%	1,66 p.p.
Financijski prihodi	23.443.369	8.694.261	2,51%	0,85%	-1,66 p.p.
Ukupni prihodi	932.647.878	1.020.136.100	100,00%	100,00%	0,00 p.p.
Poslovni rashodi	820.610.546	898.671.971	96,41%	94,63%	-1,78 p.p.
Financijski rashodi	30.530.549	51.019.814	3,59%	5,37%	1,78 p.p.
Ukupni rashodi	851.141.095	949.691.785	100,00%	100,00%	0,00 p.p.

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Jgl d.d.“

Vertikalnom analizom računa dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d. uočeno kako najveći udjel od 99,15% 2020. godine čine poslovni prihodi i u odnosu na 2019. godinu njihov udjel bilježi porast od 1,66 postotnih poena. Udio financijskih prihoda smanjio se za 1,66 postotnih poena 2020. godinu u odnosu na 2019. godinu.

Najznačajnija stavka udjela ukupnih rashoda u 2019. godine su poslovni rashodi sa udjelom od 96,41%, ali su se u odnosu na 2020. godinu smanjili za 1,78 postotnih poena. Udjel financijski rashoda u 2020. godini iznosi 5,37%, te bilježe porast od 1,78 postotnih poena u odnosu na 2019. godinu.

4.5. Komparativna financijska analiza poslovanja poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. putem financijskih pokazatelja

U ovom dijelu rada svi pokazatelji biti će izračunati za 2020. godinu, te će se usporediti uspješnost poslovanja poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.

Tablica 9 prikazuje nam komparativnu analizu pokazatelja likvidnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu, sastavljenu prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 9: Pokazatelji likvidnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu

Naziv pokazatelja	Medika d.d. (000 kn)		Jgl d.d.	
	IZRAČUN	IZNOS	IZRAČUN	IZNOS
Tekući odnos	2.101.321/1.985.399	1,06	629.087.537/296.185.983	2,12
Brzi odnos	(2.101.321-373.563)/1.985.399	0,87	(629.087.537-216.053.029)/296.185.983	1,40
Radno raspoloživi kapital	2.101.321-1.985.399	115.922	629.087.296-296.185.983	232.901.313
Prosječno vrijeme naplate potraživanja	1.649.266/(3.769.818/365)	159,68	355.049.665/(942.943.319/365)	137,44

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.“

Interpretacija rezultata i komparacija poduzeća:

Tekući odnos: vrijednost ovog pokazatelja govori nam u kojem omjeru kratkotrajna imovina pokriva kratkoročne obveze. Idealna vrijednost pokazatelja bi trebala biti veća od 2, odnosno u omjeru (2:1). Pokazatelj poduzeća Medika d.d. iznosi 2020. godine 1,06, te nam pokazuje da kratkotrajna imovina veća od kratkoročnih obveza, možemo očekivati ali ne možemo sa sigurnošću utvrditi da li će one biti podmirene. Poduzeće Jgl d.d. ima dvostruko veću vrijednost pokazatelja u odnosu na poduzeće Medika d.d., vrijednost pokazatelja u 2020. godini iznosi 2,12 te možemo utvrditi da je poduzeće sposobno kratkotrajnom imovinom podmiriti kratkoročne obveze.

Brzi odnos: idealna vrijednost ovog pokazatelja trebala bi biti veća od 1, odnosno u omjeru (1:1). Vrijednost pokazatelja poduzeća Medika d.d. u 2010. godini iznosi 0,87, te ne možemo sa sigurnošću zaključiti da je poduzeće sposobno u vrlo kratkom roku pomiriti svoje obveze. Vrijednost pokazatelja Jgl d.d. 2020. godine iznosi 1,40, skoro dvostruko veću vrijednost ima u odnosu na poduzeće Medika d.d., te se može zaključiti da je poduzeće sposobno u vrlo kratkom roku podmiriti svoje kratkoročne obveze.

Radno raspoloživi kapital: vrijednost ovoga pokazatelja pokazuje nam koliko kapitala stoji na raspolaganju poduzeću za udovoljavanje tekućim obvezama. Poželjna je što veća vrijednost pokazatelja. Radno raspoloživi kapital poduzeća Medika d.d. iznosi 115.922 kn, što ukazuje na pozitivno prekoračenje kratkoročne imovine nad kratkoročnim obvezama. Vrijednost pokazatelja Jgl d.d. iznosi 232.901.313 kn, što je također pozitivno prekoračenje te zaključujemo da poduzeća nisu trebala dodatne izvore sredstava za udovoljavanje tekućim obvezama.

Prosječno vrijeme naplate potraživanja: vrijednost ovoga pokazatelja pokazuje koliko je dana prosječno potrebno za naplatu potraživanja, odnosno pretvaranje potraživanja u novac. Poželjno je da pokazatelj ima što manju vrijednost. Poduzeću Medika d.d. u 2020. godini bilo je potrebno \approx 160 dana da naplati svoja potraživanja, dok je poduzeću Jgl d.d. trebalo \approx 137 dana, što je 23 dana manje u odnosu na Mediku d.d.

Tablica 10 prikazuje nam komparativnu analizu pokazatelja zaduženosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu, sastavljenu prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 10. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu

Naziv pokazatelja	Medika d.d. (000 kn)		Jgl d.d.	
	IZRAČUN	IZNOS	IZRAČUN	IZNOS
Koeficijent zaduženosti	2.046.936/2.592.463	0,79	645.095.986/1.326.981.072	0,49
Koeficijent vlastitog financiranja	545.527/2.592.463	0,21	681.885.086/1.326.981.072	0,51
Koeficijent financiranja	2.046.936/545.527	3,75	645.095.986/681.885.086	0,95
Faktor zaduženosti	2.046.936/340.563	6,01	645.095.986/470.906.894	1,37
Stupanj pokriva I	545.527/491.142	1,11	681.885.086/697.893.535	0,98
Stupanj pokriva II	607.064/491.142	1,24	1.030.795.089/697.893.535	1,48

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.“

Interpretacija rezultata i komparacija poduzeća:

Koeficijent zaduženosti: pokazuje nam koliki se dio imovine financira iz tuđih izvora, odnosno koliko se imovine nabavilo zaduživanjem. Poželjan je što manji koeficijent jer je onda manji rizik ulaganja u društvo. Poduzeće Medika d.d. u 2020. godini ima visoki koeficijent zaduživanja 0,79 odnosno 79% udjela obveza u ukupnoj imovini. Poduzeće Jgl d.d. ima udjel od 49%, što je ispod krajnje granice od 50% te poduzeće ima veći udjel kapitala od obveza u ukupnoj imovini.

Koeficijent vlastitog financiranja: pokazuje nam koliki se dio imovine financira iz vlastitog kapitala i rezervi. Poželjno je da ovaj koeficijent bude što veći. Poduzeće Medika d.d. ima koeficijent od 0,21 odnosno 21% što nam prikazuje jako malen udio kapitala i rezervi u ukupnoj imovini, dok poduzeće Jgl d.d. u 2020. godini ima udio kapitala od 51%.

Koeficijent financiranja: prikazuje nam omjer ukupnih obveza i glavnice. Poželjno je da vrijednost koeficijenta bude u omjeu (1:1), odnosno ukupan dug ne bi smio biti veći od ukupne glavnice. Poduzeće Medika d.d. u 2020. godini ima vrijednost koeficijenta od 3,75 što prikazuje da ukupne obveze premašuju glavnice skoro četiri puta i da bi poduzeće trebalo u budućnosti

smanjiti svoje obveze. Poduzeće Jgl d.d. u 2020. godini ima vrijednost koeficijenta 0,95, odnosno bilježi veći iznos glavnice od ukupnih obveza.

Faktor zaduženosti: prikazuje nam koliki broj godina je potreban da se podmire ukupne obveze. Poželjno je da iznos koeficijenta bude što manji. Poduzeće Medika d.d. u 2020. godini ima vrijednost koeficijent 6,01 odnosno poduzeću je potrebno 6 godina da podmiri svoje ukupne obveze. Poduzeće Jgl d.d. ima vrijednost koeficijenta od 1,37 i uspoređujući ova dva poduzeća zaključujemo da je poduzeću Jgl d.d. za više od četiri godine potrebno manje vremena da podmiri svoje ukupne obveze.

Stupanj pokriva I i II: možemo primjetiti da su vrijednosti oba koeficijenta u oba poduzeća 2020. godine veća od 1, izuzev *Stupnja pokriva I* kod poduzeća Jgl d.d., koji iznosi 0,98 odnosno skoro pa 1. Na temelju izračunanih koeficijenta u oba poduzeća zaključujemo da se radi o zadovoljavajućoj razini.

Tablica 11 prikazuje nam komparativnu analizu pokazatelja aktivnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu, sastavljenu prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 11: Pokazatelji aktivnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu

Naziv pokazatelja	Medika d.d. (000 kn)		Jgl d.d.	
	IZRAČUN	IZNOS	IZRAČUN	IZNOS
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	3.993.623/2.592.463	1,54	1.020.136.100/1.326.981.072	0,77
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	3.993.623/2.101.321	1,90	1.020.136.100/629.087.537	1,62
Koeficijent obrtaja potraživanja	3.989.597/1.649.226	2,42	983.634.615/355.049.665	2,77
Trajanje naplate potraživanja	365/2,42	150,83	365/2,77	131,77

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.“

Interpretacija rezultata i komparacija poduzeća:

Koeficijent obrtaja ukupne imovine: prikazuje koliko se puta ukupna imovina poduzeća obrne u tijeku jedne godine. Poželjno je da vrijednost koeficijenta bude što veća. Poduzeće Medika d.d. za 2020. godinu ima vrijednost koeficijenta 1,54, dok je vrijednost koeficijenta poduzeća Jgl d.d. manja te iznosi 0,77.

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine: prikazuje nam koliko novčanih jedinica prihoda od prodaje stvara 1 novčana jedinica kratkotrajne imovine. Poduzeće Medika d.d. u 2020. godini na temelju 1 novčane jedinice kratkotrajne imovine stvara 1,90 novčanih jedinica prihoda od prodaje. Poduzeće Jgl d.d. stvori za 0,28 manje novčanih jedinica u odnosu na poduzeće Medika d.d.

Koeficijent obrtaja potraživanja: prikazuje nam koliko se puta unutar godine dana potraživanje pretvori u novac. Efikasnije bi bilo za poduzeće da je vrijeme naplate što kraće. Poduzeće Medika d.d. u 2020. godini ima vrijednost koeficijenta 2,42, a poduzeće Jgl d.d. ima vrijednost 2,77 odnosno za 0,35 puta se više potraživanja pretvori u novac kod poduzeća Jgl d.d.

Trajanje naplate potraživanja: prikazuje nam koliko je dana potrebno za naplatu potraživanja. Poželjno je da je vrijednost ovog koeficijenta što manja. Poduzeću Medika d.d. u 2020. godini bilo je potrebno ≈ 151 dana za naplatiti potraživanja, dok je poduzeću Jgl d.d. bilo potrebno 19 dana manje, odnosno ≈ 131 dana.

Tablica 12 prikazuje nam komparativnu analizu pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu, sastavljenu prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 12: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu

Naziv pokazatelja	Medika d.d. (000 kn)		Jgl d.d.	
	IZRAČUN	IZNOS	IZRAČUN	IZNOS
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	3.993.623/3.899.861	1,02	1.020.136.100/949.691.785	1,74
Ekonomičnost prodaje (poslovanja)	3.989.597/3.892.346	1,02	983.634.615/898.671.971	1,95
Ekonomičnost financiranja	4.026/7.515	0,54	8.694.261/51.019.814	0,17

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.“

Interpretacija poduzeća i komparacija rezultata:

Ekonomičnost ukupnog poslovanja: prikazuje omjer prihoda i rashoda. Poduzeće posluje ekonomično ukoliko pokazatelj iznosi više od 1. U oba poduzeća 2020. godine koeficijenti iznose više od 1, odnosno ukupni prihodi su veći od ukupnih rashoda, te zaključujemo da poduzeća uspješno posluju.

Ekonomičnost prodaje (poslovanja): stavlja u omjer prihode i rashode od prodaje. U oba poduzeća 2020. godine pokazatelji iznose više od 1. Možemo istaknuti da poduzeće Jgl d.d. posluje ekonomičnije jer je koeficijent za 0,93 veći od koeficijenta poduzeća Medika d.d.

Ekonomičnost financiranja: stavlja u omjer finacijske prihode i financijske rashode. U oba poduzeća 2020. godine pokazatelji iznose više od 1, te možemo zaključiti da se poduzeća ekonomično financiraju.

Tablica 13 prikazuje nam komparativnu analizu pokazatelja likvidnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu, sastavljenu prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća.

Tablica 13. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu

Naziv pokazatelja	Medika d.d. (000 kn)		Jgl d.d.	
	IZRAČUN	IZNOS	IZRAČUN	IZNOS
Operativna profitna marža	97.154/3.989.597*100	7,97%	112.769.868/983.634.615*100	11,67%
Neto profitna marža	76.874/3.989.597*100	1,93%	65.679.840/983.634.615*100	6,68%
Povrat na ukupni kapital	97.154/2.592.463*100	3,75%	112.769.868/1.326.981.072*100	8,50%
Povrat na ukupni vlastiti kapital	76.874/2.592.463*100	2,97%	65.679.840/1.326.981.072*100	4,95%

„Izvor: izrada autora; prema konsolidiranim financijskim izvještajima poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d.“

Interpretacija poduzeća i komparacija rezultata:

Operativna profitna marža: prikazuje nam koliki % prihoda društvu ostaje nakon podmirenja proizvodnih troškova i troškova uprave i prodaje za pokriće troškova financiranja i dobiti. Poduzeću Medika d.d. u 2020. godini preostaje 7,97%, dok poduzeću Jgl d.d. preostaje za trećinu veći postotak za podmirenje troškova financiranja i dobiti.

Neto profitna marža: prikazuje nam koliki % prihoda preostaje društvu nakon podmirenja svih troškova i proeza na dobit. Kod poduzeća Medika d.d. 2020. godine preostaje 1,93%, dok poduzeću Jgl d.d. preostaje 3 puta veći postotak prihoda, koje društvo može podijeliti vlasnicima ili reinvestirati u poslovanje.

Povrat na ukupni kapital: pokazuje nam da je poduzeću Medika d.d. u 2020. godini na 100 investiranih novčanih jedinica u aktivu ostvareno 3,75 novčanih jedinica operativne dobiti. Poduzeće Jgl d.d. ostvarilo je 4,75 novčanih jedinica operativne dobiti više u odnosu na poduzeće Medika d.d., te iznosi 8,50 novčanih jedinica.

Povrat na ukupni vlastiti kapital: prikazuje nam da je poduzeću Medika d.d. u 2020. godini poizašlo 2,97 kn dobiti nakon oporezivanja iz 100 kn uloženog vlastitog kapitala, što je manji iznos od poduzeća Jgl d.d. za 1,98 postotnih poena za raspoređen na pričuve i zadržanu dobit.

5. ZAKLJUČAK

Za poduzetnike u Republici Hrvatskoj nužno je da sastavljaju godišnje financijske izvještaje sukladno Zakonu o računovodstvu. Cilj financijskih izvještaja je prikazati financijsko stanje poduzeća, a značajni su korisnicima za donošenje odluka vezanih za daljne poslovanje.

U ovom Završnom radu provela se analiza poslovanja dvaju poduzeća farmaceutskim proizvodima Medika d.d. i Jgl d.d. Analiza poslovanja poduzeća provedena je na temelju horizontalna, vertikalne, te analize pomoću financijskih pokazatelja.

Sukladno provedenim horizontalnim i vertikalnim analizama vidljivo je povećanje aktive i pasive 2020. u odnosu na 2019. godinu kod oba poduzeća, iako je postotak povećanja kod poduzeća Medika d.d duplo veći od povećanja Jgl d.d. Poduzeće Medika d.d. ostvarilo je dobitak 2020. u odnosu na 2019. godinu, dok poduzeće Jgl d.d. bilježi drastičan gubitak.

Analizom financijskih pokazatelja 2020. godine vidljivo je da je poduzeće Jgl d.d. u svim segmentima poslovalo likvidnije od poduzeća Medika d.d. Što se tiče zaduženosti, poduzeće Medika d.d. više se financiralo iz tuđih, nego vlastitih izvora financiranja, samim time poduzeću će trebati trostruko više vremena da podmiri svoje obveze u odnosu na poduzeće Jgl d.d. Po pitanju ekonomičnosti, zaključujemo da poduzeće Jgl d.d. posluje ekonomičnije od poduzeća Medika d.d., što znači da poduzeću ostaje više prihoda nad rashodima, a i vrijeme naplate potraživanja mu je kraće u odnosu na poduzeće Medika d.d. Nadalje, po svim aspektima vidljivo je da je poduzeće Jgl d.d. poslovalo profitabilnije u odnosu na poduzeće Medika d.d.

LITERATURA:

1. Cirkveni Filipović, T. (2016.): Hrvatski računovodstveni sustav, RRiF Plus, Zagreb
2. Cirkveni Filipović, T. (2016.): Izvještaj o ostalom sveobuhvatnom dobitku, XXVI/1, RRiF Plus, Zagreb
3. Dropulić I. (2019.): Menadžersko računovodstvo, nastavni materijali, EFST
4. MRS 1 – Svrha financijskih izvještaja, čl.94, raspoloživo na: (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_01_3_34.html, n.d.)
5. Narodne novine, (2015.): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, br.86/15
6. Narodne novine, (2015.): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 96/15
7. Narodne novine, (2015.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78/15
8. Službena internet stranica poduzeća Jgl d.d., raspoloživo na: (<https://www.jgl.hr/onama/jgl-danas/o-jglu>)
9. Službeni list Europske unije, (2002.), Uredba Europskog parlamenta i Vijeća, br. 1606/2002
10. Vukoja B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, raspoloživo na: (primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf)
11. Žager, K., Žager, L., (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb
12. Žager, K., Sačer Mamić, I., Sever, S., Žager, L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb

POPIS TABLICA

Tablica 1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Medika d.d. za 2019. i 2020. godinu.....	4
Tablica 2. Horizontalna analiza bilance poduzeća Jgl d.d. za 2019. i 2020. godinu.....	5
Tablica 3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d. za 2019. i 2020. godinu.....	6
Tablica 4. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d. za 2019. i 2020. godinu.....	7
Tablica 5. Vertikalna analiza bilance poduzeća Medika d.d. za 2019. i 2020. godinu.....	8
Tablica 6. Vertikalna analiza bilance poduzeća Jgl d.d. za 2019. i 2020. godinu.....	9
Tablica 7. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Medika d.d. za 2019. i 2020. godinu.....	10
Tablica 8. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Jgl d.d. za 2019. i 2020. godinu.....	11
Tablica 9. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu.....	12
Tablica 10. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu.....	13
Tablica 11. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu.....	14
Tablica 12. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu.....	15
Tablica 13. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Medika d.d. i Jgl d.d. za 2020. godinu.....	16

SAŽETAK

Analiza financijskih izvještaja izvor je informacija internim i eksternim korisnicima kao podloga poslovnog odlučivanja i upravljanja. Analiza nam prikazuje poslovanje poduzeća u prethodnoj godini, te navodi na poboljšanje poslovanja u budućnosti. Cilj ovog završnog rada bio je utvrditi uspješnost poslovanja poduzeća farmaceutskim proizvodima Medika d.d. i Jgl d.d. za 2019. i 2020. godinu. U ovom radu provedene su horizontalna, vertikalna te analiza financijskih pokazatelja. Horizontalnom i vertikalnom analizom utvđeno je kako u oba poduzeća aktiva i pasiva porasla u odnosu na prethodno razdoblje. Dobivenim rezultatima analiza pokazatelja može se zaključiti kako je poduzeće Jgl d.d. 2020. godine na temelju svih navedenih pokazatelja imalo bolje rezultate poslovanja u odnosu na poduzeće Medika d.d.

Ključne riječi: financijski izvještaji, financijski pokazatelji, Medika d.d., Jgl d.d.

SUMMARY

Analysis of financial statements is a source of information to internal and external users as a basis for business decision-making and management. The analysis shows us the business of the company in the previous year, and indicates the improvement of business in the future. The aim of this final paper was to determine the success of the company 's pharmaceutical products Medika d.d. and Jgl d.d. for 2019 and 2020. In this paper, horizontal, vertical and analysis of financial indicators were performed. Horizontal and vertical analysis showed that in both companies assets and liabilities increased compared to the previous period. The obtained results of the analysis of indicators can be concluded that the company Jgl d.d. In 2020, based on all the above indicators, it had better business results compared to the company Medika d.d.

Keywords: financial statements, financial indicators, Medika d.d., Jgl d.d.